

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context
valencià**

Guia docent de l'assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Professor: Rubén Trezano i Juan

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	L'ensenyament de llengües per a adults
Caràcter:	Assignatura obligatòria d'especialitat
Màster:	Màster en Assessorament lingüístic i Cultura literària: aplicacions al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Mòdul d'especialització: Assessorament lingüístic i cultura literària en l'administració pública i els mitjans de comunicació
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Rubén Trenzano i Juan Servei de Política Lingüística-UVEG Menéndez y Pelayo, 3-5 46010 València ruben.trenzano@uv.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura:	L'ensenyament de llengües per a adults (3 crèdits)
Caràcter:	Assignatura obligatòria d'especialitat
Bloc:	Mòdul d'especialització: Assessorament lingüístic i cultura literària en l'administració pública i els mitjans de comunicació
Professor responsable:	Rubén Trenzano i Juan

3. Volum de treball

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults (3 crèdits)	
Assistència a classes teòriques	12
Assistència a classes pràctiques	8
Preparació classes teòriques	15
Preparació classes pràctiques	10
Preparació treballs classes teòriques	7
Preparació treballs classes pràctiques	12
Realització d'exàmens	0
Preparació d'exàmens	0
Assistència a tutories	4
Assistència a seminaris i activitats	6
TOTAL VOLUM DE TREBALL	75

4. Objectius generals

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults
<p>Els objectius d'aquesta assignatura són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentar la situació del català com a primera i segona llengua i descriure els principals principis didàctics de l'ensenyament de llengües a adults. - Descriure els components que integren la competència lingüística comunicativa. - Analitzar els principis i les tècniques per al desenvolupament de les activitats

- lingüístiques de producció, recepció, interacció i mediació.
- Conèixer i dissenyar planificacions didàctiques per aprendre català.
- Conèixer els organismes, institucions i normatives que regulen l'aprenentatge del català.

5. Continguts

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Els continguts d'aquesta assignatura són:

- Relacions entre lingüística i ensenyament de L1 i L2. Mètodes i enfocaments.
- La competència lingüística comunicativa: component lingüístic, component sociolingüístic i component pragmàtic.
- Les activitats lingüístiques que activen la competència lingüística comunicativa.
- La planificació didàctica: tipologies, autoaprenentatge i programació didàctica.
- Estat actual de l'ensenyament de català a persones adultes i normatives que en regulen l'aplicació.

6. Destreses

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Les destreses que es pretenen aconseguir són:

- Comprendre i aplicar els diferents mètodes d'aprenentatge-ensenyament de llengües.
- Ser capaç de comparar i analitzar de forma crítica els manuals d'ensenyament de català per a adults.
- Elaborar activitats a partir de l'estudi de necessitats del context dels aprenents.
- Ser capaç d'elaborar una programació i unitat didàctica seguint unes pautes prèviament acordades.
- Buscar i seleccionar materials per a l'aprenentatge de llengües: *Lingu@net Europa*

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Les actituds i habilitats socials que cal aconseguir són:

- Capacitat de treballar en un equip integrat per tècnics lingüístics i docents.
- Habilitat per treballar autònomament, per organitzar-se i responsabilitzar-se

- del propi aprenentatge.
- Habilitat per valorar i discutir en grup els manuals d'ensenyament de català per a adults.
 - Preocupació perquè l'ensenyament del català a persones adultes puga aconseguir els nivells més alts de qualitat i acceptació social.

8. Temari

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults		
	Tema	Hores presencials
1.	1. L'ensenyament de primeres i segones llengües La lingüística i l'ensenyament de llengües Mètodes i enfocaments per a l'ensenyament i aprenentatge de llengües Mètode gramàtica-traducció Mètode audiolingual Enfocament cognitiu Enfocament comunicatiu	3
2.	2. La descripció de la competència lingüística comunicativa El component lingüístic La competència lèxica, gramatical, semàntica, fonològica, ortogràfica i ortoèpica El component sociolingüístic Marcadors lingüístics de relacions socials, normes de cortesia, saviesa popular, diferències de registre, varietats i accents El component pragmàtic Competència discursiva, funcional i organitzativa	3
3.	3. El desenvolupament i l'activació de la competència lingüística comunicativa: les activitats lingüístiques Activitats de producció: expressió oral i expressió escrita Activitats de recepció: comprensió oral, comprensió lectora i recepció audiovisual. Activitats d'interacció: interacció oral i escrita Activitats de mediació: mediació oral i escrita	5
4.	4. Les planificacions didàctiques per aprendre català Tipologia d'aprenentatges: cursos, entorns virtuals i recursos formatius. L'autoaprenentatge La programació didàctica per a persones adultes La unitat didàctica Els continguts. Les actituds lingüístiques L'avaluació	5

5.	5. L'ensenyament del català a persones adultes i perspectives de futur Organismes i institucions que formen, avaluen i certifiquen: projectes, exemples, metodologies i oferta. El "Marc europeu comú de referència per a les llengües" del Consell d'Europa i l'aplicació del "Portfolio europeu de les llengües"	4
----	--	---

9. Bibliografia i altres recursos

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Lectures obligatòries per a tots els alumnes que cursen la modalitat presencial:

CASSANY, D. i altres (1993): *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó. Caldrà llegir el capítol 6.1, "Introducció a les habilitats lingüístiques" (p. 83-98).

CUENCA, M. J. (1992): *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem. Caldrà llegir el capítol 5, "La lingüística textual" (93-131).

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Caldrà llegir el capítol 4 i 5, "L'ús de la llengua o l'usuari aprenent" i "Les competències de l'usuari o aprenent" (p. 69-164).

LITTLE, D. i PERCLOVÁ, R. (2001): *European Language Portfolio: Guide for Teachers and Teacher Trainers*. Strasbourg: Council of Europe. Hi haurà una traducció al castellà en l'aula virtual.

Bibliografia bàsica:

ALCARAZ, E. (2003): *Enseñanza y aprendizaje de las lenguas modernas*. Madrid: Rialp.

BOSCH, M. (1997): *Autonomia i aprenentatge de llengües*. Barcelona: Graó.

CAMPS, A. (coord) (2005): *Bases per a l'ensenyament de la gramàtica*. Barcelona: Graó.

CAMPS, A. i altres (1997): *Text i ensenyament. Una aproximació interdisciplinària*. Barcelona: Barcanova.

CASSANY, D. i altres (1993): *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó

CUENCA, M. J. (ed.) (1994): *Lingüística i ensenyament de llengües*. València: Universitat de València.

CUENCA, M. J. (1992): *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem.

DE LA TORRE, S. i altres (1998): *Com aprendre dels errors*. Barcelona: Octaedro.

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

ESTEVE, O. (2000): *La gramàtica en l'ensenyament comunicatiu de segones llengües a adults: una proposta didàctica per a nivells diversos*, en "Gramàtica a l'aula" (coord. Anna Camps). Barcelona: Graó.

JULIÀ, Joan (coord.) (2000): *L'ensenyament del català com a L2: de la teoria a la pràctica*. Lleida: Universitat de Lleida.

LARSEN-FREEMAN, D. i LONG, M. H. (1991): *Introducción al estudio de la adquisición de segundas lenguas*. Madrid: Gredos.

LITTLE, D. i PERCLOVÁ, R. (2001): *European Language Portfolio: Guide for Teachers and Teacher Trainers*. Strasbourg: Council of Europe.

LITTLEWOOD, W. (1996): *La enseñanza comunicativa de idiomas. Introducción al enfoque comunicativo*. Cambridge: Cambridge University Press.

MAS, M. i altres (1992). *Nivell Llindar*. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Consell d'Europa.

MUÑOZ, C. (ed.) (2000): *Segundas lenguas. Adquisición en el aula*. Barcelona: Ariel.

PUENTE, J. M. i GONZÁLEZ, A. (1990): *Didáctica del aprendizaje de idiomas*. Zaragoza: AFFA.

RICHARDS, J. C. i RODGERS, T. S. (1998): *Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas*. Cambridge: Cambridge University Press.

SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA (2005): *L'avaluació dins i fora de l'aula*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

TRENZANO, R. (2006): *Dels centres d'autoaprenentatge a les mediateques lingüístiques*, en "XI Trobada de Centres d'Autoaprenentatge" (Secretaria de Política Lingüística). Barcelona: Generalitat de Catalunya.

10.Coneixements previs

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

- Coneixements bàsics de les teories d'estudi de la lingüística.
- Coneixements generals sobre ensenyament de català en qualsevol nivell.
- Habilitats en informàtica (processador de textos, recerca, Internet, intranets, etc.).
- Comprensió de l'actual estructura de les administracions públiques, sobretot d'aquelles que formen part de l'àmbit educatiu i de formació.
- Habilitats bàsiques referides a la capacitat d'adaptar-se a nous contextos d'aprenentatge.
- Coneixements de la normativa catalana i bon domini de la llengua.

11. Metodologia

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

a) Les **12 hores de classe teòrica** es dedicaran a presentar, explicar i analitzar els conceptes del temari. El professor guiarà els estudiants a partir de les lectures obligatòries i de la bibliografia general.

b) Les **8 hores de classe pràctica** es destinaran a resoldre 4 exercicis (una sessió de dues hores per cadascun) a partir de les explicacions i guiatge del professor i també de l'anàlisi dels conceptes teòrics que figuren al temari. Totes les activitats es realitzaran en grups reduïts.

- 1r exercici. Comparar i analitzar manuals d'ensenyament de català (Tàndem, Tabarca, Castellnou, 3i4, Bullent, Ruaix, Empúries, *Digui, digui...*). Mètode o enfocament que segueix, estructura organitzativa de l'aprenentatge, nivell i destinataris prototípics, anàlisi de les activitats lingüístiques que s'hi treballen i raonament.

- 2n exercici. Conèixer les fonts de recerca de recursos per a l'aprenentatge de llengües (Lingü@net Europa, Generalitat de Catalunya, Consorci per a la Normalització Lingüística, Generalitat Valenciana, Xarxa Vives d'Universitats, xtec.es, edu365.cat, empreses privades (grups editorials i acadèmies), etc. Els alumnes hauran d'extraure models d'activitats que posteriorment podran utilitzar com a exemple per tal de resoldre el 3r exercici de les classes pràctiques.

- 3r exercici. El professor plantejarà situacions d'aprenentatge fictícies amb el perfil dels aprenents i el context on es troben. A partir d'aquí, i seguint les taules de descriptors que planteja el *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*, els alumnes hauran de generar exercicis reals que donen resposta a les necessitats dels aprenents ficticis. Cada grup s'encarregarà d'aprofundir en una o dues activitats lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral, comprensió escrita, comprensió audiovisual, interacció oral, interacció escrita, mediació oral i mediació escrita.

- 4t exercici. Elaboració d'una unitat didàctica. Per tal de crear-la, els alumnes utilitzaran tots els recursos que hagueren pogut generar en les activitats pràctiques anteriors. La unitat didàctica haurà d'adaptar-se a les recomanacions que planteja el "Portfolio europeu de les llengües" del Consell d'Europa.

c) Les **15 hores de preparació de les classes teòriques** es dedicaran a la lectura i preparació de la bibliografia que es presentarà en les classes. Alguns documents es

podran consultar des de l'aula virtual. Els alumnes hauran de llegir necessàriament els capítols o obres següents:

- CASSANY, D. i altres (1993): *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó. Caldrà llegir el capítol 6.1, "Introducció a les habilitats lingüístiques" (p. 83-98).
- CUENCA, M. J. (1992): *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem. Caldrà llegir el capítol 5, "La lingüística textual" (93-131).
- DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Caldrà llegir el capítol 4 i 5, "L'ús de la llengua o l'usuari aprenent" i "Les competències de l'usuari o aprenent" (p. 69-164).
- LITTLE, D. i PERCLOVÁ, R. (2001): *European Language Portfolio: Guide for Teachers and Teacher Trainers*. Strasbourg: Council of Europe. Hi haurà una traducció al castellà en l'aula virtual.

d) Les **10 hores de preparació de les classes pràctiques** es dedicaran a la preparació dels exercicis proposats en l'apartat b.

e) Les **7 hores de preparació de treballs de classes teòriques** es dedicaran a la realització d'un resum d'un dels aspectes treballats a classe.

f) Les **12 hores de preparació de treballs de classes pràctiques** es dedicaran a la preparació d'un document que lliuraran al professor del 3r o 4t exercici de l'apartat b.

g) Les **4 hores de tutories** es dedicaran a l'assessorament i orientació dels estudiants, així com també a la resolució dels dubtes que pogueren sorgir al llarg del curs.

h) Les **6 hores d'assistència a seminaris i activitats** es realitzaran amb la visita guiada als centres d'autoaprenentatge de la Universitat de València

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: L'ensenyament de llengües per a adults

Per tal de ser avaluat positivament caldrà assistir al 80% de les classes, participar-hi i lliurar les activitats de les classes pràctiques i teòriques.

Qui curse l'assignatura en modalitat virtual haurà de posar-se en contacte amb el professor per tal de pactar el model d'avaluació.